

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chioveana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Delunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgetana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoțana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișanu”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 3 Septembrie 1905.

Nr. 36.

Proces verbal

dresat în Conferința IV a Directorilor Băncilor române
asociate, ținută în Sibiu, la 23 August st. n. 1905.

Prezident:

Parteniu Cosma.

Secretar:

Dr. C. Diaconovich.

Prezenți:

a) următorii reprezentanți ai Băncilor asociate:

1. Dela „Albina”, Sibiu . . . Parteniu Cosma.
2. „ ” filiala Brașov . Dr. Nic. Vecerdea.
3. „Beregsana”, Beregsau . Const. Clecan.
4. „Bistrițana”, Bistrița . Valeriu Poruțiu.
5. „Brădetul”, Orlat . . . Dr. George Prunaș.
6. „Cassa de păstr.”, Miercurea D. Vulcu.
7. „ ” ” Săliște . Dr. Ioan Stroia.
8. „Chiorana”, Șomcuta-m. . N. Nyilvan.
9. „Cordiana”, Fofeldea . . N. P. Petrescu.
10. „Corvineana”, Hunedoara . Petru Șinca.
11. „Crișana”, Brad . . . Petru Rimbaș.
12. „Economul”, Cluj . . . Dr. Amos Frâncu.
13. „Economia”, Cohalm . . I. Bercan.
14. „Fortuna”, Rodna-veche . Ioan Isip.
15. „Furnica”, Făgăraș . . Mateiu Jiga.
16. „Grănițerul”, H.-Dobra . Lazar Vraciu.
17. „Hondoleana”, Hondol . A. Mihutiu.
18. „Hunedoara”, Deva . . Alex. Moldovan.
19. „Lipovana”, Lipova . . Voicu Hamzea
20. „Luceafărul”, Vârșet . . Avr. Corcea.
21. „Lugoșana”, Lugoj . . . Dr. G. Popovici.
22. „Mielul”, Poiana . . . Ilie Dobrota.
23. „Mureșana”, Reghin . . Iosif Popescu.
24. „Olteana”, Viștea-infer. . N. Borzea.
25. „Oraviceana”, Oravița . Dr. Ioan Nedelcu.
26. „Plugarul”, Săcădate . . Const. Prie.
27. „Poporul”, Lugoj . . . Ioan Boroș.
28. „Racoțana”, Șeica-mare . N. Racoța.
29. „Sătmăreana”, Sătmăr . G. Achim.
30. „Sebeșana”, Sas-Sebeș . Zev. Mureșan.
31. „Selăgeana”, Jibou . . . Dr. Vas. Gyurkó
32. „Sentinela”, Satul-nou . Petru Stoica.
33. „Silvania”, Șimleu . . . Andreiu Cosma.

34. Dela „Someșana”, Dej . . . Dr. Teod. Mihali.
35. „Steaua”, Petrovosele . . Ioanichie Neagoe.
36. „Timișana”, Timișoara . Rom. Carabaș.
37. „Victoria”, Arad . . . Dr. Nic. Oncu.
38. „Vlădeasa”, B.-Huedin . Iuliu Poruțiu.
39. „Zărândeana”, Băița . . G. Drăgan.
40. „Zlăgnea”, Zlagna . . Eman. Beșa.

b) impedeți a participa, și-au scuzat absența
Directorii următoarelor bănci asociate:

41. „Hațegana”, Hațeg.
42. „Iulia”, Alba-Iulia și
43. „Patria”, Blaj. In fine
- c) au mai participat reprezentanții următoarelor
institute, cari până acum nu au făcut parte din aso-
cieriune:
44. Dela „Bănățeana”, Bucovăț . Cor. Gherea.
45. „Bihoreana”, Orade . . Dr. Coriolan Pap.
46. „Jiana”, Petroșeni . . . Stef. Radic.
47. „Riureana”, C.-Mănăștur . George Petrovan.
48. „Sebeșana”, Caransebeș . Dr. N. Ionescu.
49. „Tărnăveana”, Sighișoara Dr. Simion Cornea.
50. „Voileana”, Voila . . . George Vas.

Ca ajutori de notar asistă la Conferință D-nii
Ioan I. Lăpădatu și Const. Popp.

Ședința I.

I. Prezidentul Delegațiunii, dl Partenie
Cosma, deschide ședința și invitând represen-
tanții băncilor asociate, cari sunt de față la
această conferință, să se înscrie la birou, și dis-
pune cetirea raportului Delegațiunii.

Se constată că sunt reprezentate
la conferință 40 dintre Băncile asociate,
că directorii dela 3 bănci asociate și-au
scuzat absența și că mai asistă la con-
ferință și reprezentanții a 7 institute
de credit românești, cari până acum
nu au aparținut asociațiunii Băncilor
noastre;

apoi dl Ioan Lăpădatu dă cetire
raportului prezentat de Delegațiune.

II. După cetirea raportului Delegațiunii, președintele întreabă, dacă Conferența dorește să între îndată în desbaterea raportului și a propunerilor prezentate, ori preferă a le încredința spre studiere unei comisiuni, care va avea să-și prezinte propunerile în o altă ședință.

Conferența decide, ca în conformitate cu uzul de până aci, raportul Delegațiunii să se predea spre studiere unei Comisiuni compusă din 7 membri în care se aleg domnii: Andreiu Cosma, Iosif Popescu, Nicolau Petra-Petrescu, Dr. George Popovici, Romul Cărăbaș, Voicu Hamzea și Dr. Ioan Nedelcu.

III. Președintele anunță că ședința II, la care comisiunea va prezenta raportul său, se va ține la oarele 4 p. m. și invită reprezentanții Băncilor, să asculte Conferența dlui Ioan I. Lăpădatu asupra politicii de discount.

Conferența primind această propunere, ședința se ridică.

Ședința II.

IV. Președintele deschide ședința la oarele 4 p. m. și dă cuvântul raportorului Comisiunii de 7, d-lui N. P. Petrescu, după a cărui ascultare

Conferența intră în desbaterea propunerilor prezentate de Delegațiune și ia următoarele hotăriri:

1. Se ia act de raportul Delegațiunii.

2. Se aprobă convocarea extraordinară a Conferenței de astăzi; totodată se însărcinează Delegațiunea, ca pe viitor, convocarea să nu o publice numai în organul oficios al Băncilor, ci dimpreună cu programa și ordinea de zi, să o trimită separat tuturor Băncilor asociate.

3. Se aprobă lucrările Delegațiunii înșirate în raport și în special

a) editarea cu cheltuiala fondului Delegațiunii, a publicațiunilor înșirate în raport;

b) aranjarea expozițiunii Băncilor.

4. Cenzurarea rațiociniilor prezentate de Delegațiune se amână până la Conferența următoare.

5. Se susțin hotărârile principiare luate în conferența din 1903 și se recomandă Băncilor asociate din nou cu toată înzistența:

a) mobilizarea împrumuturilor ipotecare pe calea cesiunii acestora,

la un institut, care emite scrisuri fonciare;

b) să profite în număr cât mai mare de instituția Revizorilor experți;

c) se recomandă, ca acele bănci cari nu s'au îngrijit până acum de penziuni pentru funcționarii lor, să ia toate măsurile necesare pentru asigurarea acestora; mai departe

d) instituturile asociate se invită din nou a contribui la fondul cultural al Băncilor, și

e) să continue după posibilitate cu reducerea etalonului, și în fine

f) se recomandă ca la urcarea capitalului societar Băncile să nu folosească fondurile de rezervă, cari servesc de garanție pentru existența și dezvoltarea instituturilor și nu pot fi detruse dela menținerea lor originală fără păgubirea intereselor vitale ale băncilor respective.

6. Cu privire la fondarea de institut nouă de credit, Conferența în vederea motivelor pe cari se bazează deciziunea Nr. IX a Conferenței din 1903, recomandă Băncilor asociate, să nu participe la subscrierea de acțiuni a băncilor nouă decât în cazul dacă aceste vor corăspunde unei necesități reale și vor avea consenzul Delegațiunii.

7. Referitor la fixarea dividendelor se recomandă Băncilor asociate ca să nu urce dividenda peste procentul care corăspunde intereselor normale ale totalului averii propriie a singuraticilor instituturi.

8. În fine conferența decide în principiu, ca în viitor să se dea asocierii Băncilor noastre un caracter mai durabil, și în acest scop invită Delegațiunea să elaboreze un proiect de statute pentru înființarea unei asociațiuni a Băncilor române în conformitate cu dispozițiunile legii comerciale, și să-l prezinte unei conferințe noue, la care să se invite toate Băncile românești din țeară.

V. După enunțarea acestor hotăriri, fiind ordinea de zi exhaustată,

președintele încheie Conferența.

D. u. s.

P. Cosma m. p.,
preșident.

Dr. Diaconovich m. p.,
notar.

Codul penal și controlul.

Intr'un număr recent revista „Magyar Pénzügy” ocupându-se cu necesitatea instituirii unui nou organ, a organului de control permanent la bănci, arată că deși specialiști de frunte s'au declarat *pentru* aceasta nouă instituție, totuș se mai găsesc și astăzi în sinul cercurilor conducătoare ale băncilor oameni conservativi sau mai bine zis inapoiți, cari consideră crearea controlului permanent drept o reformă de prisos și fără de nici un scop. Conform părerii acestora controlul exerciat de comitetul de supraveghiere — dacă acesta este la înălțimea chemării sale, — este deplin satisfăcător; direcțiunea nu poate fi supusă controlului funcționarilor de control și aceasta cu atât mai puțin, cu cât legea nu cunoaște alt control, decât cel exerciat de comitetul de supraveghiere și nu obligă societățile la instituirea altui fel de control; din contră încredințând direcțiunii exclusiv numai *administrarea* averei, prin aceasta separează controlul de administrație, din care cauză direcțiunea ar proceda ilegal, când prin crearea unui nou organ s'ar ingeră în sfera de activitate a comitetului de supraveghiere, precizată în legea comercială.

Este de prisos a reproduce din nou — zice „M. P.” — argumentele, cari militează *pentru* instituirea organului de control; ele sunt destul de cunoscute. Este însă nouă între obiecțiunile acum reproduse aserțiunea că *legea nepretinzând alt control, decât acela, pe care este chemat a-l exercia comitetul de supraveghiere, instituirea unui organ separat de control ar fi ilegală*. Cu obiecțiunea aceasta ne vom ocupa în cele următoare.

Este fapt, că legea comercială ung., creată acum 30 de ani, nu obligă direcțiunea la instituirea organului de control, ci încredințează controlul exclusiv numai comitetului de supraveghiere. Dispoziții analoge conțin în privința aceasta și codurile com. germane și austriace și totuș ideea de a institui câte un organ de control permanent a străbătut la noi tocmai din cercurile specialiste austriace și germane, fără ca în Austria ori Germania să-i fi venit cuiva în minte de a argumenta contra acestei instituții, introdusă deja în practica multor bănci, cu aceea, că exercitarea controlului din partea altora, decât a comitetului de supraveghiere, este ilegală. Plauzibil ar fi acest argument numai în cazul acela, când prin noul organ de control s'ar detrage ori limita dreptul de control al comitetului de supraveghiere asupra societății, lucru despre care — precum se știe — nici vorbă nu este.

Este notoric, că dela crearea legii com. incoace s'au luat și făcut multe astfel de dispozițiuni și inovațiuni, de cari nici urme nu se găsesc în această lege. Viața practică reclamă continuu noue și noue inovațiuni în interesul progresului și desvoltării, pe când legislativa inaintează încet de tot, sancționând de abia după ani de zile, ceea ce praxa a adoptat și realizat deja de mult. Legi vaste nu pot fi supuse încontinuu reviziunii.

Dar dacă contrarii noului organ de control resp. a controlului intern permanent, exerciat de specialiști, *au nevoie de lege*, spre a dovedi, că pentru daunele provenite din neglijarea controlului pot fi făcuți responsabili nu numai comitetul de supraveghiere, ci și direcțiunea — și încă pe cale criminală — apoi îi îndrumăm la cetirea acelor §§. ai codului penal, cari tractează despre administrarea infidelă a unei averi străine. Aceste dispoziții ale codului penal adecă cua-

lifică drept administrare infidelă nu numai însaș defraudarea sau folosirea averii spre alte scopuri decât cele indicate de proprietar, ci și *păgubirea provenită din negrija administratorului averii*. Aplicând aceste dispoziții asupra administrației de bancă oare poate fi absolvată de sub acuza administrării infidele a unei averi străine aceea direcțiune, a căreia membri, ce este drept, nu înstrăinează nimic din averea încredințată administrației lor, nici nu o folosesc spre alte scopuri, nu o deteriorează, dar prin neglijența lor, dau altora — unor funcționari neconștiențiosi d. ex. — posibilitatea de face daună în ea?

Să admitem, că direcțiunea unui institut de bani administrează cinstit averea societății, comitetul de supraveghiere încă își împlineste datorințele prevăzute în lege, cu toate acestea, precum se întâmplă aceasta des, — în lipsa ori insuficiența controlului intern permanent, — un funcționar defraudează sume însemnate, îi succede a-și ascunde fapta timp mai îndelungat și defraudarea se descopere de abia atunci, când pedeapsa nu-l mai poate ajunge pe defraudant. Oare pe cine va face legea responsabil în acest caz și cine este obligat a restitui dauna? Fără îndoială direcțiunea va fi urmărită și pedepsită de lege, fiindcă a administrat fără grije, deci infidel averea străină.

În număroase cazuri ivite au știut-o aceasta foarte bine membrii direcțiunii și nici n'au cercat să scape, ci fără a aștepta să se ia contra lor măsurile legale, au restituit din averea lor particulară dauna institutului.

Administrației fidele și cu grije, ce o pretinde legea dela administratorul averii străine, nici nu i-se poate da altă interpretare, decât că administratorul este dator a și *veghia* asupra averii străine, cu alte cuvinte, nu este de ajuns ca administratorul însuș să nu înstrăineze ceea ce este a altuia, ci trebuie să fie cu cea mai mare grije ca nici altul să nu o poată face aceasta. Prin urmare și în spiritul codului penal *administrarea averii străine implică totodată controlul asupra acelei averi* și orice ar zice legea comercială, direcțiunea, ca administrator, nu poate pune responsabilitatea pentru superficialitatea controlului în sarcina comitetului de supraveghiere. De aci urmează, că ceea ce nu poate, ba nici nu este obligat a face comitetul de supraveghiere cu privire la control, aceea trebuie să o facă direcțiunea, resp. să dispună a se face prin alții, pentru că criteriul principal al administrației fidele este, ca averea administrată să poată fi predată oricând neatinsă proprietarului.

Credem, că la revizuirea legii comerciale se vor lua măsuri, ca acest obligament al direcțiunii să fie mai precis circumscris, ceea ce se poate face foarte lesne prin intercalarea câtorva cuvinte, că direcțiunea este obligată a administra averea societății „*cu grija unui comerciant regulat*”. Dar și până se va enunța aceasta, să nu se provoace nimeni la faptul, că legea nu obligă direcțiunea la instituirea unui control intern permanent, pentru că deși legea comercială nu o pretinde aceasta în mod imperativ, dar o cer dispozițiile amintite ale codului penal.

Expoziția agricolă.

Despre despărțământul ocupațiunilor agricole în expoziția etnografică și istorică-culturală din Sibiu, dăm loc următorului raport:

Obiectele aparținătoare acestui despărțământ, ce se compune din secțiunile VII—XV, au fost adăpo-

stite în localitățile închiriate școalei Reuniunii femeilor române din Sibiu (casele Asociațiunii din strada Morii Nr. 8, sub poartă, la dreapta dela intrare).

Înainte a acestor localități sunt așezate un fereștrău circular, un șteamp în miniatură, și un orologiu de lemn, construit de un țăran din comuna Rod, expus de comitetul bisericii din Săliște, unde acest orologiu a servit timp mai îndelungat ca orologiu de turn, până la înlocuirea lui cu altul modern.

În prima odaie, la intrare, sunt expuse uneltele agricole cele mai necesare: plugul vechiu, cu rotilele, tânjala, jugul și grapa.

În odaia a doua la dreapta, sunt expuse obiecte aparținătoare secțiunii *industrii miniere*, ce formează o parte destul de interesantă a expoziției.

Societatea „*Concordia*” din Bucium sub direcțiunea dlui Aurel Danciu, a îngrijit ca această secțiune să se prezinte în mod demn. De aceea a expus un șteamp de lemn în miniatură un alt șteamp modern, cari arată cum se pisează peatra din care se extrag metalele. Dl director Danciu a venit însuși la Sibiu și a aranjat acest despărțământ, aducând cu sine și un voinic băiaș, care timp de 10 zile a arătat publicului vizitator cum se alege aurul.

Aici au fost expuse uneltele și vasele cari se întrebuințează la scoaterea petrii și la alegerea aurului, cum și diferite stufe (petri) conținând aur și alte metale. N’au lipsit nici fotografiile cari să ilustreze și pe această cale interesanta secțiune a mineritului.

Dl Octavian Tobias a expus diferite minerale și fotografiile din mina dela Soborșin-Cerbia.

La stânga, în aceeași odaie cu obiectele aparținătoare mineritului, sunt expuse obiecte aparținătoare *stupăritului*.

Dl Alexandru Vlad, preot în comuna Mag și dl Ioan Chirca, al II-lea notar în Săliște, au expus toate obiectele acestei secțiuni. Anume am văzut un interesant cuib natural de vespi, care ne dă o idee despre lucrarea rudimentară a insectelor înrudite cu albinele.

Coșnițele de stupi expuse arată fazele prin cari a trecut stupăritul dela început până în prezent. Ca prima coșniță ni-se prezintă o buturugă de arbore; urmează coșnița făculă din scoarță de arbore, apoi cea din nuiele de curpen și răchită în forma conului. După acestea ni-se prezintă coșnița de nuiele, provăzută cu lădiță de trecere și rame (cadre) mobile; apoi coșnița de papură, cu capac. În fine coșnița mobilă completă, ca ultimul stadiu. Toate aceste, împreună cu mostre de faguri artificiali și cu faguri de miere virgină, au fost expuse de părintele Alexandru Vlad din Mag, care le-a și dăruit Muzeului, făcând prin aceasta un prețios serviciu în scopul înzestrării acestui Muzeu.

Dl Chirca a expus coșnițe sistematice, recuzite de stupărit, între cari și mașina pentru extrasul mierii.

Din literatura stupăritului este expusă: „*Economia stupilor*... de Ioan Molnar... Viena, 1785”

Tot în această odaie este un teasc de vin în miniatură expus și donat Muzeului de comuna Aciliu.

Ca continuare în altă odaie despărțământul „Sebeș” al Asociațiunii a expus în miniatură un car cu toate vasele și uneltele necesare la culesul viilor, la stoarcerea mustului și păstrarea vinului. Aceste obiecte deasemenea sunt donate Muzeului.

Din ramul culturii vermicilor de mătăsă fiul dlui Alexandru Vlad din Mag a expus vermi de mătăsă, gogoase și un model de dăpănat mătăsă, care a și funcționat în decursul expoziției.

În acest despărțământ sunt expuse în miniatură: Un joagăr frumos lucrat, expus și donat Muzeului de comuna Gurariului, o piuă de oleu expusă și donată de comuna Sibiel, o stână cu toate cele aparținătoare expusă și donată de comuna Săliște, o strungă donată de dl Ioan Chirca, al II-lea notar în Săliște; apoi case și alte edificii economice expuse și donate de despărțământul „Dobra” al Asociațiunii.

Afară de obiectele numite în acest despărțământ sunt expuse o mulțime de obiecte vechi de interes etnografic, unele donate Muzeului, anume:

din *agricultură*: seceri, coasă, coasa cu greble ș. a. îmblăcii, greblă cu colții mari, vânturătoare, felează, ciur, măsurii vechi ca ferdela, mierța, copul ș. a. coasa, teocul, cutea, furca, grebla ș. a. cruci de grâu ș. a.

apoi hechilă, pepteni cu dinții mari, pepteni cu dinții mici, furcă de tors, furcă cu roată, răschitor, vârtelnite, sucală, spată, zimți ș. a.

Dl Ioan I. F. Negruțiu din Blaj a expus harte referitor la aranjarea moșiei și altele cuprinzând icoana a diferite instrumente necesare în agricultură.

Din *economia vitelor*:

furcoiu, lopată, ș. a.; hamuri, frâne, căpăstru, funii, șea, scară de încălecat, țasală, perie, biciu de cânepă, biciu de pele ș. a.; șuștar, hurdoiu de ales untul, etc.; troacă de adăpat vitele, troacă de pâne, etc.; colecțiune de numiri de vite, de oi, de cai, de câni etc.

din *cultura grădinei*: unele instrumente, ca s. e. arșeul, cosorul, fotografiile etc.

Păstoritul a fost foarte bine reprezentat prin stâna și strunga în miniatură de care am mai amintit, cum și prin o stână în mărime naturală și provăzută cu toate vasele și uneltele trebuincioase la gătirea cașului și brânzei, — expusă de comuna Poiana.

În stână sunt expuse:

mobiliar: scaun, masă ș. a.; vase: căldări, ciubară, putini, găleți, strungărețe (ulcele), crintă, străcurătoare (de lână) ș. a.; unelte: linguri, cuțite, foarfeci pentru tuns, ș. a.; alte obiecte: arme de-ale ciobanilor, bățul, gluga, cojocul, fluerul, ș. a.

Comunitatea de avere dela Caransebeș a trimis o fotografie a atelierului școalei de industrie, unelte agricole în miniatură, grapă, furci, greblă ș. a.

Afară de aceste obiecte sunt expuse și alte obiecte vechi: vase de lemn mai ales, ciur, sfeșnice, opaite, lăcate, cumpene de lemne, cântar, răvașe, fluere ș. a.

Vănatul este reprezentat bogat prin colecția dlui Petru Popovici din Brașov cu număratoase animale sugătoare și pasări umplute, cu piei de fiară, cu colecțiuni de insecte și fluturi, cu arme ș. a.

Pescăritul a fost reprezentat prin luntrițe și rociu.

Preste tot: unii rami ai despărțământului ocupațiilor agricole nu au fost prea bogat reprezentați; ceea ce însă nu s’a putut face acum din cauza timpului cam scurt menit pentru pregătirea în scopul expoziției, sperăm că se va face în viitor, cu răgaz, așa ca acest despărțământ al Muzeului să fie cât mai complet.

R. Simu.

Învățământul de agricultură în România.

Lipsă de orientare și de plan decretat.

Învățământul agricol, speranța înaintării agriculturii în România, e reprezentat prin școala de agricultură dela Herăstrău și prin stațiunea agronomică, pendiți de ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Intemeiată de dl P. S. Aurelian din 1869, și condusă mult timp cu înțelepciune și știință de acest eminent agronom, școala superioară de agricultură dela Herăstrău, de câțva timp, pe rând și fără nici o alegere, intră în mâni nedestoinice...

Școlile inferioare și elementare. După instituțiile de învățământ agricol dela Herăstrău, vin școlile inferioare de agricultură în Nr. de 6 (Striharetz și Roman care mi-s dragi înainte de toate, Armășești din fundațiunea Zossima, Nucet, Alexandria și R-Sarat, creațiuni ale d-lui Haret) și încă câteva școli elementare de agricultură, toate desprețuite, date uitării și a căror soartă nu se cunoaște bine; acestea pendiți de ministerul instrucțiunii publice și încredințate conducerii d-lui Chiriac Druțu în calitate de inspector.

Ce voi mai zice de aceste școli inferioare și elementare de agricultură?

Nimeni n'are milă de ele. Vor sfârși prin a muri într'o zi; duc lipsă și rabdă supărări triste. Absolvenții lor umblă fără rost. Pare că-s deochiate de un ochiu rău! Fără mijloace îndestule școlile mici de agricultură sunt pururea nefericite. Conducerea acestor școli precum și administrația lor, trebuesc să fie bune, și supravegiate deaproape, ca nu cumva această lipsă să le facă un rău mai mare.

Cu școli mici de agricultură vom învinge prin exemple, și mai puțin prin ploaia de circulari care emană dela unele autorități sau persoane cu demnitate în stat, și care se grămădesc pe birouri în comune, în școli și în diferite administrații. Exemplul poate mai mult ca o circulară. Lucrul acesta nu e fără preț.

Agricultura în licee. — În dorința de a înainta mai departe s'a introdus agricultura și în licee. Primele catedre s'au creat în P-Neamț, Botoșani, Focșani și Buzău care deja funcționează. Căci nesfirșit e dorul unora din oamenii noștri de stat să dezvoalte și să onoreze agricultura cât mai mult. Eră și nevoie să înălțăm puțin glasul și în licee ca prin lecțiunile profesorilor speciali să facem tineretul a cunoaște cum se produc arborii și grânele coapte, vița cu struguri, florile și fragile, mierea și mătasea, oile și caprele, taurul și armăsarul de prăsilă și boul de jug. Fără îndoială aceste cunoștințe nu le strică liceenilor, se știe și ei că pământul fără muncă produce numai mici daruri, dar dacă voim a înmulți producțiunea țării trebuie să învățăm a recurge la anumite mijloace recomandate de știință.

Școlile de lucrători agricoli. — Pe lângă pepinierele viticole și pe lângă fermele model ale statului s'a creat un învățământ practic de lucrători agricoli și anume: la pepiniera Vișanu și Cotnari (Iași), la Petrești (Putna), la Pietroasa și Istrița (Buzău), la Țintea (Prahova), la Drăgășani (Valcea) și la Strehaia (Mehedinți), la Laza (Vaslui) și la Studina (Romanai), precum și la sosea pentru grădinărie, sub direcțiunea distinsului nostru grădinar, dl Hașegan. Lucrătorii

agricoli, admiși în aceste instituțiuni ale statului, trebuie să fie fii de săteni, absolvenți ai cursului primar, cu vârsta de 16—23 ani și să se bucure de o sănătate bună.

Meritul înființării școlilor de lucrători agricoli, foarte necesari în exploatațiunile rurale revine dlui P. S. Aurelian, în graba trecerii sale pe la departamentul agriculturii. Sub direcțiunea șefilor, cari conduc instituțiunile respective, se formează practic agenții cei mai trebuitori agriculturii și ramurilor ei. Anul acesta se admit 66 elevi lucrători agricoli în pepiniere și ferme.

În conducerea învățământului nostru agricol de toate gradele există neajunsuri care cer o remediere grabnică pentruca agricultura să nu sufere pagubă. Îmbunătățirile atarnă de factorii competenți. Conducătorii de azi sau că nu vor, sau nu pot (nu sunt competenți) să deă probleme învățământului agricol o soluțiune favorabilă. Învățământul agricol, împărțit între două ministere, fără plan uniform decretat, întâmpină piedeci mari. Acest inconvenient e tipic și toamai pe acesta am voit să-l relevăm aci. El merită să atragă atențiunea celor chemați, prin pozițiunea lor, să conlucreze cu toată puterea la înaintarea agriculturii noastre. Dacă nu e uniformitate, nimeni nu se interesează de învățământul agricol; el e dat uitării. E necesar să se aducă învățământul agricol sub aceiaș direcțiune ca mai înainte, încredințându-se unui om competente, care să urmărească necontentit afacerea și să o împingă înainte. Experiența ne-a învățat multe. Cu așteptarea însă trec anii, interesul general suferă spre a mulțumi interesele particulare care es la iveală și fără rușine persoane nepregătite ocupă în ministere funcțiuni speciale pe care nu le pot îndeplini.

Grădinile școlare. — Școlile rurale aveau pământurile lor. Aceste pământuri le au fost luate și se arendează pe câte 5 ani. Învățătorului i-a rămas puțin loc în jurul școlii pentru grădina școlară. S'au creat învățători agricoli ambulanti, însă ei nu sunt aleși dintre absolvenții școalelor de agricultură și aceasta e un mare neajuns. Înființarea grădinilor școlare cu știință se poate face numai de oameni știutori. E o lipsă tipică care compromite învățământul agricol din școala rurală. Cu învățătorii ambulanti agricoli de azi nu poate fi vorba de o grădină școlară rurală serioasă, adevărată și cu succes. Știința e arma cea mai puternică de care dispune agricultura modernă. Cum vor putea învățătorii ambulanti agricoli, fără știință specială să îndeplinească funcțiunea ce li-se încredințează?

Le e imposibil să împlinească această îndatorire. Învățătorii ambulanti agricoli ar putea să procure guvernului și științe exacte despre starea și evaluarea sămănăturilor, părăsindu-se, în această privință, acele clișeuri învechite cari să trimet dela prefecturi și care nu spun nimic. Urmarea e că banul contribuabilului se cheltuește, iar agricultura lăngeazăse tot mai mult și mai mult, fiind expusă a se pierde cu totul. Orice activitate fructuoasă e iluzorie.

Ce vom spune și despre cei doi revizori ai grădinilor școlare, numiți de curând, de treaba ce o fac, de activitatea ce desfășură?

Făcând o critică sinceră și cinstită și inspirându-ne numai de interesele permanente ale țării, nici o laudă nu le putem aduce. Unul din ei e chiar necompetente.

Invățământul agricol la Universități. — În fine Camera și Senatul au votat două legi care aprobă crearea, în fie-care din universitățile noastre, București și Iași, câte o catedră de chimie aplicată la agricultură și de tehnologie agricolă.

În „Jurn. Soc. centr. agr.“, numărul de 1 Iulie, am mai arătat lipsa de orientare a învățământului nostru agricol și lipsa unui plan uniform decretat.

S'a găsit dl G. Racanié să ne spună prin ziarul „La Roumanie“ *) „că guvernul în înțelepciunea sa și în dorința de a vedea agricultura propășind, nu a putut lua această măsură decât din cele mai bune intențiuni“.

Fără îndoială că în măsura ce s'a luat sunt intențiuni bune, însuși tartarul are această ambițiune, dar aceasta nu e de ajuns. Agricultură nu se prea încrede în culoarea florilor care cad, ea vrea se culcească pe fructe.

Fiecare are drept să zică orice. Câmpul controverselor e nemărginit. Guvernul însă trebuie să-și înțeleagă rolul și datoria. Datoria imperioasă a guvernului nostru, reprezentat prin ministerele de agricultură și cel de instrucțiune publică, e să întocmească un plan uniform și bine decretat al învățământului nostru agricol de jos până sus, și să orienteze acest învățământ în scop utilitar.

Se pare că aceasta nu împoartă pe d. Racanié. Câmpia ne e destul de roditoare.

E nevoie, cu toate acestea, să complectăm stațiunea noastră agronomică, să studiem întâi pământul țării, redactând hărți agronomice pe comune și pe moșii, să arătăm grafic ce avem, să formăm știința solului nostru agricol, să avem ceva gata, și apoi să cerem catedre de chimie aplicate la agricultură.

Exemplare admirabile de asemenea, hărți agronomice, redactate în Ungaria, am văzut la dl profesor dela universitate Mrazec.

Cu toată chimia agricolă, se știe, câmpia noastră fără ploaie nu rodește. *Deci dar, în prima linie în veacul nostru, e nevoie să formăm prin școală agricultorii cari să are bine, să întrebuițeze apele la udat, să samene lucernă, să crească vaci cu ugerul plin de lapte, să umble cu cosorul prin vie, să aleagă grâul de sămânță și să-l samene bine în câmpiile noastre deja fertile, să schimbe sămânța și să strămute sămânătura al doilea an în alt loc.*

Silintele dar să ne fie a ne îngrijii astăzi de ceea ce ne arde, nu să punem peri ca nepoții favoriți să mănânce fructe la . . . universitate.

(„Jurnalul Soc. centr. agric.“)

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 1 Septembrie 1905.

Evenimentul cel mai însemnat al ultimelor zile, încheierea păcii dintre Ruși și Iaponezi, nu va rămâne fără efect asupra piețelor internaționale de bani. Enorme sume, ce le va reclama atât Rusia cât și Iaponia, pentru a repara fie și numai în parte imensele pagube cauzate de războiul cel îndelungat pe toate terenele și pentru a da un nou avânt progresului cultural și economic, va provoca fără îndoială deja în timp apropiat o scumpire a banilor.

*) Numărul din 15 Iulie 1905.

În piața internă de bani ultimo a trecut fără cea mai mică greutate, cererile mișcându-se în cadre normale. Discontul cu toate acestea se menține la nivelul urcat din săptămâna trecută. Băncile mari au discontat cambii numai dela 4% în sus și de abia în zilele ultime s'a mai redus etalonul sub 4%, cu deosebire în Viena.

Ce privește piața externă de bani, fiind prospecte de mari cereri de bani din partea Americii și Rusiei, se așteaptă aproape cu siguranță o urcare a etalonului. În Berlin discontul privat a fost de 2³/₈%—2³/₄%, în Londra 2¹/₈% și în Paris 1³/₈%.

ÎNVĂȚĂMANT.

Cursul academic la Academia de comerț din Budapesta e acum de doi ani și se împarte în 2 semestre. Sem. I ține din Septembrie până la finea lunii Ianuarie, al II-lea din Februarie până la finea lunii Iunie.

Auditorii sunt ordinari și extraordinari.

Ca auditori ordinari se primesc cei ce produc testimoniu de maturitate dela o școală medie, dela o școală superioară de comerț, dela o școală medie de agricultură sau industrială sau cari au absolvat cu succes o școală de cadeti.

Ca auditori extraordinari se primesc la curs aspiranți fără calificatiune specială, anume tineri cari au implinit etatea de 18 ani și documentează că posedă cunoștințele necesare pentru priceperea colegiilor ce și-au ales.

Auditorii ordinari au de a asculta în cursurile ambilor ani cel puțin câte 25 ore de prelegeri la săptămână și au să plătească ca bani de colegie în anul I câte K 150— de semestru, în anul II câte K 100—.

Auditorii extra-ordinari plătesc după fiecare oară săptămânală a colegiilor ce și-au ales pro semestru câte K 12—, în suma totală de cel mult K 150—.

Afară de aceste fiecare auditor are să plătească cu ocaziunea înscrierii câte K 10— pentru bibliotecă.

Aspiranții ordinari eminenti, dar lipsiți de mijloace pot fi scutiți de întreagă sau numai de o parte a sumei pentru colegie. În acest scop ei trebuie să petiționeze la comitetul dirigent al Academiei de comerț din 16—28 August, respective din 1—3 Februarie.

Înscrierile pentru an școl. 1905/6 se vor face dela 10—15 Septembrie. Auditorii, cari pe timpul înscrierilor în Septembrie, stau în serviciul militar activ, din care au să fie liberați însă la 30 Septembrie se vor dispensa dela prelegeri până la 1 Octombrie.

r.

CRONICA.

Necrolog. Nicolae Stoichița, cassar la institutul de credit și economii „Corvineana“ din Hunedoara, a decedat la 24 August a. c. în etate de 43 ani.

SUMAR.

Proces verbal. — Codul penal și controlul. — Expoziția agricolă. — Învățământul de agricultură în România. — Revista financiară: Situațiunea. — Învățământ: Cursul academic la Academia de comerț din Budapesta. — Cronică: Necrolog.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de
Ioan I. Lăpădatu,

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de
Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația »Revistei Economice«, cea dintâi cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1.—

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

In editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 și 1905.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația »Revistei Economice« în Sibiu (Nagyszeben).

CURS COMPLET

DE

CORRESPONDENȚA COMERCIALĂ

cu explicarea termenilor comerciali

de

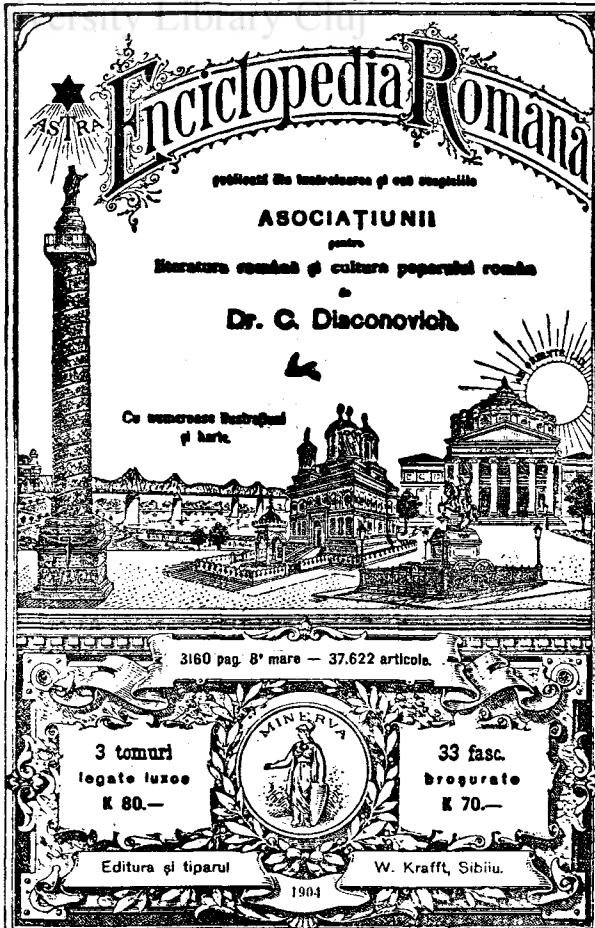
I. C. Panțu,
profesor la școala superioară de comerț din Brașov.

Prețul K 3.50.

Se poate comanda la autor sau la tipografia

A. Murășianu în Brașov.

Medalia de aur dela Expoziția științifică din București, 1903.

Se comandă la
Biroul »Asociațiunii« Sibiu, str. Morii Nr. 6.